

Objevme neznámou Nedbalovu hudbu

Rozhovor Josefa Musila s Ludmilou Peřinovou

(Otištěno in: Táborsko, 24. 11. 2010)

Tábor dal světu věhlasného skladatele Oskara Nedbala. Že je na něj město hrdé, dosvědčuje název Divadla Oskara Nedbala, místní hudební školy či pamětní deska na jeho rodném domě. Aby se ale skladatel nakonec nezařadil mezi klasiky, o jejichž jméně všichni povinně vědí, ale nikdo už nezná jejich tvorbu, je třeba, aby někdo jeho hudbu lidem hrál. Proto se v Táboře budou od 26. do 28. listopadu konat Dny Oskara Nedbala. Iniciátorkou a spoluorganizátorkou celé události je pedagožka ZUŠ O. Nedbala v Táboře a konzervatoře v Č. Budějovicích, zpěvačka a hudební publicistka Ludmila Peřinová.

Představte si, že by vás nějakým kouzlem přišel Oskar Nedbal navštívit domů. Na co byste se ho zeptala?

Řekla bych mu: „Co si dáte dobrého, Oskárku?“ Já totiž lidi, kteří jsou mi příjemní, ráda oslovuji zdobnělinou jejich křestního jména. Oskárek určitě milý byl a takové oslovení by ho myslím potěšilo. Je o něm známo, že byl vynikající společník, velký jedlík, s chutí se napil a kouřil. Jedním slovem požitkář. Slavná karikatura ve vídeňských novinách ho zobrazuje, jak pod jednou rukou nese husu, pod druhou láhev vína, šine se kupředu se svým břichem a pod tím je napsáno: „Oskar Nedbal před přesnídávkou.“

Trefil by do domu v Klokotské ulici, kde bydlíte?

Určitě. On tu nakupoval v řeznictví U Peřinů. Obsluhoval ho můj dědeček i pradědeček. Já bych mu nejspíš upekla husu – podle té karikatury. Jsem sice vegetariánka, ale pro Oskárka bych to udělala. A než by se pečínka upekla dokřupava, přinesla bych mu ze sklepa láhev vína, nějaký pořádně vyžralý ročník. Portske by zajisté neurazilo. Škoda, že jsme se minuli v čase. Ráda bych ho osobně poznala.

Zpívala jste někdy jeho skladby?

Bohužel ne, protože všechny jeho písně jsou pro soprán. Já mám hlas nižší a operetní repertoár po stránce interpretační zrovna není moje parketa. Ale jako malá jsem v tábořské „hudebce“ hrála jeho skladby na klavír.

Jak byste charakterizovala jeho hudbu?

Melodická, s bohatou harmonií. Hudba, která posluchače vybízí, aby zavřel oči a nechal se unášet na jejích křídlech. Je v ní půvab klasické vídeňské operety, cítíme z ní staré dobré časy. Oč jsou ale Nedbalovy skladby lahodnější pro uši posluchačů, o to jsou těžší pro prsty výkonných hudebníků. Hrát Nedbala, to je tvrdá práce. On sám byl výborný violista a houslista, psal pro špičkové profesionální soubory, a proto při komponování nebral ohled na případné technické obtíže. Z toho důvodu existují jeho nejslavnější skladby i v o něco snadnějších verzích, aby si je mohli zahrát třeba i dobří amatérští hudebníci.

Je jako skladatel doceněný?

Myslím, že je. Hudební odborníci ho řadí ke stejným mistrům operety, jako byl Franz Lehár nebo Johann Strauss. V tom se kritikové a posluchači jistě shodnou. Vždyť kdo nikdy neslyšel názvy jeho operet *Polská krev* či *Vinobraní* anebo baletů *Pohádka o Honzovi* či *Z pohádky do pohádky*? Avšak tahle sláva má i svůj rub. Popularita zmíněných skladeb už za Nedbalova života značně zastínila jeho ostatní hudební tvorbu. Tahle situace dodnes trvá. Většina posluchačů nemá ponětí, že Nedbal napsal také mnoho krásných komorních skladeb a písní. O tom, že se jedná o kvalitní hudbu, jistě svědčí i fakt, že Nedbal byl žákem Antonína Dvořáka. Dvořák si ho jako skladatele ve své kompoziční třídě pražské konzervatoře cenil dokonce výše než své další žáky Josefa Suka nebo Vítězslava Nováka. Je škoda, že dosud neexistuje žádná instituce, která by pečovala o celý Nedbalův hudební odkaz a předkládala ho posluchačům v jeho plné šíři. Ráda bych to napravila.

Proto jste tedy iniciovala tábořské Dny Oskara Nedbala?

Ano. Napadlo mě to zhruba před dvěma lety, když jsem četla knížku *Cesta k nesmrtelnosti Oskara Nedbala* od Miroslava Šulce. Později jsem sestavila koncepci několika koncertů, výstav, hudební konference a vytvoření sborníku a představila ji odboru kultury městského úřadu, Divadlu O. Nedbala, ZUŠ O. Nedbala a orchestru Bolech. Ve vzájemné spolupráci těchto institucí pak vznikl konkrétní program *Dnů Oskara Nedbala* tak, jak jej předkládáme zájemcům právě nyní. Je třeba jmenovat také pana Geoffreya Pipera, prezidenta lucemburské společnosti MusicEnterprise, který sponzoruje sobotní koncert česko-lucemburského tria ALEA v divadle.

Kdo je Geoffrey Piper?

Gentleman, z něhož vyzařuje úžasné lidství, energie a láska k hudbě. Narodil se v Británii, ale už víc než třicet let žije v Lucembursku. Pracoval jako překladatel pro Evropskou unii. Zároveň miluje českou hudbu. Miluje ji tak šíleně, že ji všemožně propaguje v západní Evropě. Založil několik kulturních společností, které sponzorují koncerty z děl českých autorů, vydávání cédéček, knih o hudbě a tak dále. Kvůli české hudbě se dokonce naučil česky. V sobotu před koncertem v divadle přednese úvodní slovo, samozřejmě v češtině. Po boku by mu měla stát zástupkyně lucemburské ambasády v Praze.

Znal předtím Geoffrey Piper hudbu Oskara Nedbala?

Znal, ale minimálně – jen několik populárních melodií. Svět opomíjených Nedbalových kompozic jsem mu pomohla objevit až já. Jakmile se do nich Geoffrey zaposlouchal, ihned si je zamiloval a v hlavě už snoval plány, jak Nedbalovi vyjít vstříc. Spolu se mnou oslovil „své“ trio, jemuž jsem doporučila k nastudování právě skladby, které nám v sobotu večer představí. Koncert bude i součástí Slavností Jana Lucemburského u příležitosti 700 let od sňatku tohoto krále s Eliškou Přemyslovnou. Pod záštitou lucemburské ambasády v Praze se konají právě nyní na podzim na různých místech České republiky koncerty, výstavy a konference věnované česko-lucemburským kulturním stykům.

Budou mít nedbalovské dny pokračování v dalších letech?

To je moje tajné přání. Určitě bych byla ráda, kdyby se opakovaly i k datu Nedbalova výročí narození, které případně na rok 2014, případně i v rámci dalších příležitostí. Třeba tomu napomůže i chystaná Společnost Oskara Nedbala. Hodlám „oficiálně“ vybidnout k jejímu založení během nedbalovské konference, která se uskuteční v tábořské ZUŠ Oskara Nedbala v sobotu 27. listopadu. Sama jsem členkou několika mezinárodních hudebních organizací, a proto věřím, že se díky přirozenému muzikantskému spojení rozletí dosud neznámá Nedbalova hudba do světa. A hlavně přibude jeho příznivců a obdivovatelů.

Kdy jste se s osobností Oskara Nedbala setkala poprvé?

Už jako hodně malá, v předškolním věku. Tehdy jsem mu dokonce sáhla i do hlavy. My jsme totiž měli jeho bustu doma na klavíru. A ta busta byla dutá. Já jsem si v té době ráda hrála s maňásky, a tak jsem i do Oskárkovy hlavy strkala ručičku a hrála jsem si s ním divadlo. Vzpomínám si ale, že se mi vzhled busty nelíbil. Byla celá dozlatova a rysy Oskárkova obličejě na ní vůbec nevynikaly. Vzala jsem tedy černý fix a vybarvila jsem mu panenky v očích. A taky jsem mu pěkně načernila knírek. Když už jsem byla v tom malování, napadlo mě, že bych měla vylepšit i nudné bílé klávesy na klavíru. Na to jsem si už vzala fixů víc a různých barev. Hezky jsem klávesy pokreslila a pak jsem za to dostala nehezky vyhubováno. Ale to nevadí. Ty klávesy nesou známky fixů dodnes. Věřím, že kdyby to viděl Oskárek, určitě by mě za to pochválil.